

Què es guanya
i què es perd
quan et
converteixes
en mare?

(<https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?>

oaparams=2 bannerid=1860 zoneid=21 cb=75082ebcad oadest=<https://www.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?>

[eBooks \(/ebooks\)](#) [Notícies \(/punt-de-llibre/noticies/\)](#) [Crítica \(/punt-de-llibre/critica/\)](#)
[Entrevistes \(/punt-de-llibre/entrevistes/\)](#) [Opinió \(/punt-de-llibre/opinio/\)](#)
[Calendari \(/calendari/\)](#) [Punt de llibre \(/punt-de-llibre/\)](#)

Panikkar, un clàssic contemporani

3.04.2019

Ignasi Moreta (<https://www.nuvol.com/autor/ignasi-moreta>). [Barcelona](#) (<https://www.nuvol.com/lloc/barcelona>).

[Comparteix a Twitter](https://twitter.com/intent/tweet?text=Panikkar,%20un%20cl%C3%A0ssic%20contemporani&url=https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani/) ([https://twitter.com/intent/tweet?text=Panikkar, un clàssic contemporani%20%7C%20https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani/](https://twitter.com/intent/tweet?text=Panikkar,%20un%20cl%C3%A0ssic%20contemporani&url=https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani/)).

[Comparteix a Facebook](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p[url]=https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani&p[images][0]=https://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2015/10/panikkar-yogaindia-680x453.jpg&p[title]=Panikkar%20un%20cl%C3%A0ssic%20contemporani&p[summary]=L'E2%80%99eternitat%20C+van+defensar+tant+Ma) ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p\[url\]=https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani&p\[images\]\[0\]=https://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2015/10/panikkar-yogaindia-680x453.jpg&p\[title\]=Panikkar%20un%20cl%C3%A0ssic%20contemporani&p\[summary\]=L'E2%80%99eternitat%20C+van+defensar+tant+Ma](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p[url]=https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani&p[images][0]=https://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2015/10/panikkar-yogaindia-680x453.jpg&p[title]=Panikkar%20un%20cl%C3%A0ssic%20contemporani&p[summary]=L'E2%80%99eternitat%20C+van+defensar+tant+Ma)

Ignasi Moreta, comissari de l'Any Raimon Panikkar (1918-2010), ha participat a l'acte de clausura institucional d'aquesta commemoració amb el discurs que podeu llegir a continuació.

Ignasi Moreta
(<https://www.nuvol.com/autor/ignasi-moreta>)

(<https://www.nuvol.com/autor/ignasi-moreta>)

<http://www.fragmenta.cat>

(<http://www.fragmenta.cat>)

@IgnasiMoreta

(<http://www.twitter.com/IgnasiMoreta>)

+ Altres articles d'aquest autor

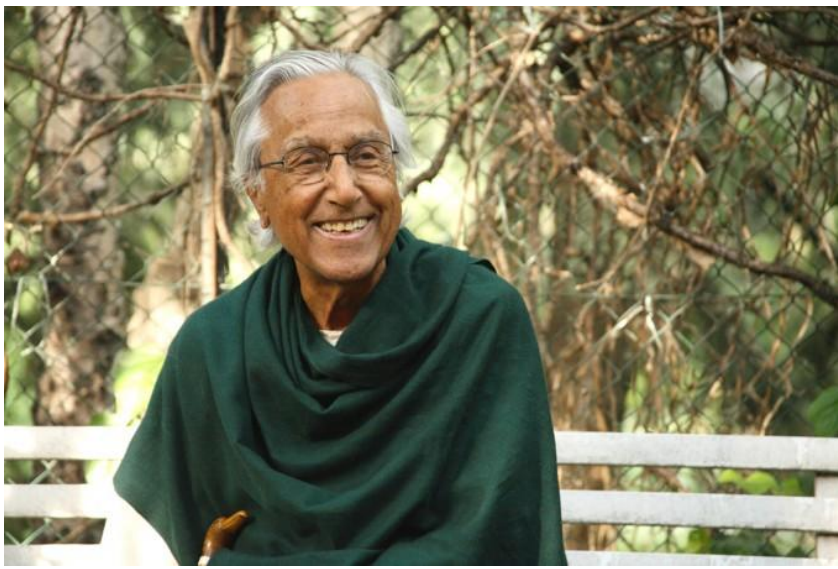
[Panikkar és molt més que el seu personatge](https://www.nuvol.com/opinio/panikkar-es-molt-mes-que-el-seu-personatge/)
(<https://www.nuvol.com/opinio/panikkar-es-molt-mes-que-el-seu-personatge/>).

[L'islam avui](https://www.nuvol.com/opinio/davant-les-reaccions-a-la-publicacio-de-lislam-avui-de-dolors-bramon/)
(<https://www.nuvol.com/opinio/davant-les-reaccions-a-la-publicacio-de-lislam-avui-de-dolors-bramon/>).

[Carles Fontserè, l'entrevista restaurada](https://www.nuvol.com/entrevistes/carles-fontsera-un-artista-total/)
(<https://www.nuvol.com/entrevistes/carles-fontsera-un-artista-total/>).

[Llibres i rotació: trinxar o no trinxar](https://www.nuvol.com/opinio/lilibres-i-rotacio-trinxar-o-no-trinxar/)
(<https://www.nuvol.com/opinio/lilibres-i-rotacio-trinxar-o-no-trinxar/>).

[I ara, què en farem, de la Sagrada Família?](https://www.nuvol.com/opinio/i-ara-que-en-farem-de-la-sagrada-familia/)
(<https://www.nuvol.com/opinio/i-ara-que-en-farem-de-la-sagrada-familia/>).

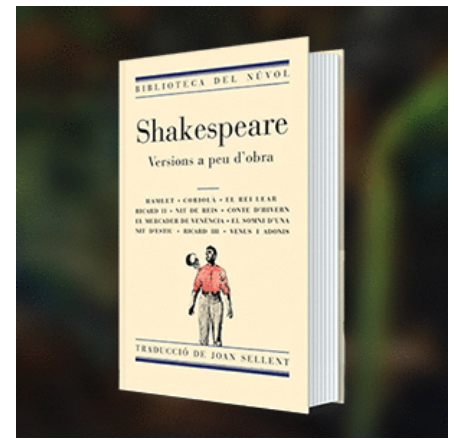

Raimon Panikkar

Aquest és un acte celebratiu: celebrem la clausura de l'Any Panikkar. En la mesura que és un acte celebratiu, el podem anomenar litúrgic. Panikkar va reflexionar molt sobre la dimensió litúrgica, cùltica, de la vida, sobre aquesta necessitat que té l'ésser humà de celebrar els grans moments de l'existència. Al culte dedica Panikkar la tercera part del volum *Mite, símbol, culte*, de la seva obra completa. I quan publica la seva magna antologia dels Vedes (*L'experiència vèdica*, antologada al volumet *Iniciació als Vedes*), ho fa amb un subtítol on remarca que aquella antologia dels Vedes té com a finalitat «la celebració contemporània».

Celebrem una clausura, però no tanquem res. Perquè l'obra de Panikkar continua esperant-nos en els llibres. Ens continua convidant a llegir-la, a reflexionar-hi, a deixar-nos interpel·lar per les intuïcions que s'hi despleguen. A llegir els esdeveniments socials i polítics, a llegir les nostres vides, la vida de les cultures i les religions, a la llum de les seves reflexions.

Inicialment, havíem previst inaugurar l'Any Panikkar en aquest saló i clausurar-lo al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. Finalment, ho vam haver de fer a l'inrevés: inaugurar l'Any a l'Ajuntament i clausurar-lo a la Generalitat, atès que l'acte d'inauguració va coincidir en el temps amb el període d'usurpació de les funcions del Govern de la Generalitat per part de l'Estat. L'Any Panikkar, impulsat per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, va arrencar amb un president i un conseller de Cultura exiliats i un conseller de la presidència (responsable de la Comissió de Commemoracions que havia aprovat l'Any Panikkar) empresonat a les portes de la seva investidura... Totes aquestes anomalies han afectat sens dubte l'Any Panikkar, que malgrat tot ha pogut tirar endavant gràcies a l'esforç del *sottogoverno* que va quedar a les conselleries, a la implicació dels tècnics, al suport de les altres administracions, al compromís de la societat civil... A tots, el reconeixement més sincer.

(<https://www.libelista.com/products/412537-versions-a-peu-dobra.html>).

(<https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2&bannerid=1820&zoneid=19&cb=9>).

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2&bannerid=1861&zoneid=20&cb=etmundi-una-instal·lacio-de-miralda%3Futm_source%3DNUVOL%26utm_medium).

+ Llegits

- 1 [Dietari d'un oficinista antisistema: l'amor](https://www.nuvol.com/noticies/dietari-dun-oficinista-antisistema-lamor/) (<https://www.nuvol.com/noticies/dietari-dun-oficinista-antisistema-lamor/>).
- 2 [A propòsit de la "cultura \(t\)xarnega"](https://www.nuvol.com/opinio/a-proposit-de-la-cultura-txarnega/) (<https://www.nuvol.com/opinio/a-proposit-de-la-cultura-txarnega/>).
- 3 [5 felicitats possibles segons Marina Garcés](https://www.nuvol.com/noticies/5-felicitats-possibles-segons-marina-garcés/) (<https://www.nuvol.com/noticies/5-felicitats-possibles-segons-marina-garcés/>).
- 4 [Un país sense museus](https://www.nuvol.com/noticies/un-pais-sense-museus/) (<https://www.nuvol.com/noticies/un-pais-sense-museus/>).
- 5 [Els deu errors més freqüents en català](https://www.nuvol.com/noticies/deu-errrors-més-freqüents-en-català/) (<https://www.nuvol.com/noticies/deu-errrors-més-freqüents-en-català/>).
- 6 [Tots els Premis Crítica Serra d'Or d'aquest 2019](https://www.nuvol.com/noticies/tots-els-premis-critica-serra-dor-d'aquest-2019/) (<https://www.nuvol.com/noticies/tots-els-premis-critica-serra-dor-d'aquest-2019/>).
- 7 [David Caño guanya els Jocs Florals de Barcelona](https://www.nuvol.com/noticies/david-caño-guanyador-els-jocs-florals-de-barcelona/) (<https://www.nuvol.com/noticies/david-caño-guanyador-els-jocs-florals-de-barcelona/>).
- 8 [Dietari d'un oficinista antisistema](https://www.nuvol.com/noticies/dietari-dun-oficinista-antisistema/) (<https://www.nuvol.com/noticies/dietari-dun-oficinista-antisistema/>).

L'Any Panikkar s'ha concretat en nombroses accions. Hem celebrat jornades acadèmiques (a Vic, a Tavertet, a Palma, a Barcelona, a Manresa), conferències i taules rodones en dotzenes de pobles i ciutats del país, hi ha hagut concerts en homenatge a Panikkar (grup Airun, Lídia Pujol...), hi ha hagut exposicions d'art (a Girona, el Cercle de Conversa), hi ha hagut debats acadèmics, hi ha hagut recessos espirituals i accions litúrgiques, hi ha hagut presentacions de llibres, hi ha hagut conta-contes i activitats per a públic familiar, hi ha hagut cursos (al CCCB, al Col·legi de Llicenciats, a Montserrat, a Cristianisme i Justícia), hi ha hagut una gran exposició al Palau Robert amb 42.769 visitants, hi ha hagut una exposició a l'Espai Avinyó que està itinerant per tot Catalunya gràcies a la col·laboració entre Ajuntament i Generalitat, s'ha fet també un treball pedagògic per a les escoles i els educadors... En totes aquestes activitats s'hi han implicat biblioteques, llibreries, centres cívics, centres culturals de tot tipus, ateneus, aules d'extensió universitària per la gent gran, centres de culte, fundacions, universitats... L'Any Panikkar ha sigut present en grans iniciatives culturals del país: a la Setmana del Llibre en Català, al Barcelona Pensa, a la Mostra de Cinema Espiritual...

Algunes activitats han estat promogudes des de les administracions que han impulsat l'Any Panikkar (Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Barcelona). Altres han sorgit espontàniament per part d'administracions (Diputació, ajuntaments...) o per part de la societat civil. Vull destacar molt en particular el suport de la Fundació Vivarium Raimon Panikkar, que vetlla pel seu llegat.

Em vaig proposar, a l'inici de l'Any Panikkar, que la celebració servís per dues coses: per projectar-ne l'obra i per debatre-la a fons. Hem fet molt més la primera cosa que la segona, perquè per debatre cal un coneixement previ que no ha sigut fàcil trobar entre els intel·lectuals nostrats i entre la ciutadania.

Hem prioritzat, doncs, la difusió, però hem inclòs també espais de debat i discussió. Perquè un Any Panikkar no ha de pretendre presentar el pensador de manera acrítica, sinó al contrari: cal discutir-lo, barallar-nos-hi, veure fins a quin punt les seves intuïcions es mostren vàlides per pensar el nostre món.

En aquests moments, amb el Monestir de Pedralbes, amb la Fundació Vivarium i amb diverses universitats catalanes estem treballant per organitzar un simposi internacional sobre Panikkar després de l'estiu, precisament amb l'objectiu de continuar reflexionant a fons sobre el nostre temps amb el pensament de Panikkar com a referent.

Vaig dir en l'acte d'inauguració de l'Any Panikkar que havíem de tractar de superar el personatge Panikkar, el personatge pintoresc, vestit de manera extravagant, que sempre venia de lluny i deia frases lapidàries. Panikkar és molt més que el seu personatge. Si continuem parlant de Panikkar després de la seva mort és perquè ens ha llegat una obra, una

- 9 Plàstic òptim (per a l'assassi). (<https://www.nuvol.com/noticies/plastic-optim-per-a-lassassi/>)
- 10 Josep M. Cortina: "El paroxisme de la selfie ho empastifa tot" (<https://www.nuvol.com/entrevistes/josep-m-cortina-el-paroxisme-de-la-selfie-ho-empastifa-tot/>)

Rent a Scooter
 ([//www.via-vespa.com](http://www.via-vespa.com))
 ([//www.via-](http://www.via-)

Núvol, digital de cultura
 31 404 Magrada

M'ha agradat Registra't

A tu i a 169 amics més us agrada

Núvol, digital de cultura
 Fa 11 minuts

Així van anar els Premis Crítica Serra d'Or. Destaquem els guardonats que reben la serreta d'or aquest 2019:
[Revista Serra d'Or](#)

castellnou

Sant Jordi necessita la teva ajuda

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1866_zoneid=123_cb=

La teva agenda de música clàssica

(<http://www.barcelonaclasica.info/news/>)

obra que el sobreviurà. Una obra que té sentit que continuem llegint. Ha arribat l'hora de superar el Panikkar predicador i endinsar-nos a fons, amb totes les conseqüències, en el Panikkar autor. És hora ja de tractar Panikkar com un clàssic. Un clàssic contemporani, però un clàssic tanmateix: és a dir, un autor canònic que ens pot acompanyar en la nostra tasca de pensar el nostre món.

Llegir Panikkar és, automàticament, una invitació a pujar el nivell de les nostres discussions. Antoni Bassas ha subratllat en més d'una ocasió que a Panikkar l'irritava la banalitat, la trivialitat, la superficialitat. Convidava a anar a fons.

Això es veu molt clarament en el seu apostolat en pro d'una paraula que sorgeixi del silenci. Silenci no és mutisme, no és absència de paraules, sinó que és la font d'on brollen les paraules autèntiques. Dir silenci, per Panikkar, és dir vida interior. Panikkar ens convida a tenir vida interior, a cultivar el nostre món interior. Només des del cultiu del món interior, les paraules que pronunciem són significatives. Només aleshores, són autèntiques, reals, vives. Per això «tota paraula que no surt del silenci és una mentida», deia Panikkar emfàticament.

La reflexió de Panikkar al voltant de la paraula em sembla una reflexió de primer ordre. Panikkar té fins i tot un text sobre política lingüística. Per això, aquest Any Panikkar, Linguapax ha reflexionat sobre la paraula a la llum de Panikkar.

També la qüestió de l'ecosofia ha centrat molts dels esforços de l'Any Panikkar. La Casa d'Espiritualitat Sant Felip Neri hi va dedicar unes jornades. L'ecosofia és un pas endavant respecte l'ecologia, que Panikkar considera que continua esclava d'un paradigma extractiu. L'ecologia intenta explotar una mica menys el planeta perquè els nostres nets puguin continuar-ho fent. No és una gran millora, diu Panikkar. Per això ell defensa l'ecosofia, la saviesa de la Terra, que no és el que nosaltres sabem de la Terra sinó el que la Terra sap de nosaltres, una saviesa que és tasca nostra mirar d'escoltar. I això no és cap esoterisme tel·lúric sinó una qüestió de pur sentit comú: si gastem en poques dècades els recursos energètics que la Terra ha necessitat mil·lennis per produir, ¿estem escoltant la Terra? Si desintegram l'àtom, ¿estem escoltant la Terra?

La crítica al paradigma científic és un altre capítol molt rellevant del pensament del filòsof. Panikkar es va llicenciar en química i doctorar en ciències. Quan parla de ciència sap de què parla. I considera que la pretesa neutralitat científica no és tal: també la ciència occidental participa dels prejudicis ideològics del seu lloc i el seu temps. També la ciència forma part del mite. També a la ciència li cal rebaixar l'arrogància, ser més humil. És la mateixa exigència que fa Panikkar a les religions: que renunciïn a creure's que monopolitzen la veritat.

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1862_zoneid=175_cb=digues-un-desig.html)

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1851_zoneid=176_cb=bates-big-band-loose-tubes%3Futm_campaign%3Ddjangobates%26utm_

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1843_zoneid=177_cb=2018-2019%2Fopera%2Flla-gioconda)

(https://ad.nuvol.com/revive/www/delivery/ck.php?oaparams=2_bannerid=1812_zoneid=178_cb=viva-2019%2F)

I de la crítica a la ciència, a la crítica a la tecnocràcia. Panikkar no està en contra de la tècnica, però sí que ens alerta dels perills deshumanitzadors que poden tenir determinades adhesions acrítiques a la cursa tecnocràtica. El cultiu de la vida interior que Panikkar reclama necessita unes determinades condicions que els excessos tecnològics dificulten. No és per casualitat que Panikkar, en tornar a Catalunya, rebutjà establir-se a Barcelona i buscà refugi a Tavertet.

Un altre tema fonamental en l'obra de Panikkar és el seu estudi del mite i el símbol. El símbol és per Panikkar un instrument del *mite*, entenent per *mite* allò que donem per descomptat en la nostra cultura, allò que nosaltres no veiem perquè en formem part. Sempre veiem el mite de l'altre: no percebem mai el propi mite. Sempre és l'altre qui parla amb accent, diu Panikkar, i no ens adonem que tots, també nosaltres, també els barcelonins, parlem amb accent. El símbol, diu Panikkar, «no significa res. O, més ben dit, el significat del símbol deriva de la nostra participació en el símbol mateix. Si jo m'apropro al símbol, el destrueixo. El que sí que puc fer és escoltar-lo, deixar que parli.» I afirma també: «Quan el símbol necessita una explicació és perquè està acabat; ha deixat de ser símbol.» La reflexió de Panikkar sobre el símbol és molt seriosa, impossible de sintetitzar en dues paraules, com ho és també la que en fa un altre gran pensador de casa nostra, Lluís Duch, recentment desaparegut. O la que en feia el també enyorat Eugenio Trías, que va ser professor meu i potser professor d'alguns dels que som aquí. O Juan Eduardo Cirlot. O Paul Ricoeur. O tot el cercle d'Eranos. O tots els grans simbòlegs que hi han reflexionat. Panikkar beu també de tota aquesta tradició. És també una baula en aquesta rica tradició de reflexió fecunda sobre el símbol. Un símbol que dona a pensar, per utilitzar la feliç expressió de Ricoeur amb la qual polemitzar Panikkar. Per això, quan sento determinats polítics catalans utilitzar el terme *simbòlic* per neutralitzar un acte de parla com és una declaració d'independència, quan els sento dir que aquella era una declaració *simbòlica*, no puc deixar de sentir una viva indignació per l'ús fraudulent d'un terme molt noble. Panikkar ens ensenya que el símbol no és una realitat alternativa, que el fet que una cosa sigui simbòlica no significa aigualir-la o treure-li els efectes. Amb el degut respecte, senyors polítics, permetin-me dir-los: llegeixin Panikkar i respectin les paraules. Respectin la veritat de les paraules. I no utilitzin el símbol per buidar-les d'efectivitat i de contingut.

He parlat de la paraula, del silenci, de la vida interior a què convida Panikkar. Hi ha una paraula que té a veure amb tot plegat i que no ens hauria d'espantar: la mística. Per Panikkar, la mística no és allò que fan algunes persones singulars en ocasions també singulars, sinó una experiència quotidiana i plena de la vida, allò a què estem tots convidats. El contemplatiu, diu Panikkar, quan menja, menja, quan prega, prega, quan dorm, dorm. És conscient, doncs, de cada moment, de la intensitat de cada moment. I convida a viure a fons cada moment. Una cosa molt semblant defensava Joan Maragall en el «Cant

espiritual» i en altres escrits. L'eternitat, van defensar tant Maragall com Panikkar, no és el que ve després del temps, sinó el que estem cridats a viure ja ara, aquí, en el temps, en la mesura que el vivim amb intensitat, amb consciència, en la mesura que hi som plenament.

Llegir Panikkar és una invitació a viure en plenitud. Els convido a fer-ho.

Moltes gràcies.

Saló Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, 2 d'abril del 2019

Llegiu altres articles d'Ignasi Moreta a Núvol punxant [aquí](https://www.nuvol.com/autor/ignasi-moreta/) (<https://www.nuvol.com/autor/ignasi-moreta/>) i també al seu blog, (<http://ignasimoreta.blogspot.com/2019/04/clausura-institucional-de-lany-panikkar.html>).

Comparteix a Twitter ([https://twitter.com/intent/tweet?text=Panikkar, un clàssic contemporani%20%7C%20https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani/](https://twitter.com/intent/tweet?text=Panikkar,%20un%20cl%C3%A0ssic%20contemporani%20%7C%20https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani/)).
Comparteix a Facebook ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p\[url\]=https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani/&p\[images\]\[o\]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2015%2F01%2Fpanikkar-yogaindia-680x453.jpg&p\[title\]=Panikkar%2C+un+cl%C3%A0ssic+contemporani&p\[summary\]=L%E2%80%99eternitat%2C+van+defensar+tant+Maragall+com+Panikkar%2C+no+%](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?s=100&p[url]=https://www.nuvol.com/noticies/panikkar-un-classic-contemporani/&p[images][o]=https%3A%2F%2Fwww.nuvol.com%2Fwp-content%2Fuploads%2F2015%2F01%2Fpanikkar-yogaindia-680x453.jpg&p[title]=Panikkar%2C+un+cl%C3%A0ssic+contemporani&p[summary]=L%E2%80%99eternitat%2C+van+defensar+tant+Maragall+com+Panikkar%2C+no+%)).

Subscriu-te a la Newsletter

Fes-te subscriptor i gaudiràs de molts avantatges

LLIBRES · SORTEJOS · TEATRE · CURSOS

(/fes-te-subscriptor-de-nuvol/)

Articles Destacats

(<https://www.nuvol.com/opinio/a-proposit-de-la-cultura-txarnega/>).

A propòsit de la "cultura (t)xarnega" (<https://www.nuvol.com/opinio/a-proposit-de-la-cultura-txarnega/>).

(<https://www.nuvol.com/noticies/5-felicitats-possibles-segons-marina-garces/>).

garces/).

5 felicitats possibles segons Marina Garcés (<https://www.nuvol.com/noticies/5-felicitats-possibles-segons-marina-garces/>).

(<https://www.nuvol.com/noticies/un-pais-sense-museus/>).

Un país sense museus (<https://www.nuvol.com/noticies/un-pais-sense-museus/>).